

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: TEORETYCZNE PODSTAWY KSZTAŁCENIA		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 6		Koordynator zajęć Beata Komorowska, doktor, beata.komorowska@pansjar.edu.pl	
Jednostka organizacyjna: Wydział Humanistyczny			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	45	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Wiedza, umiejętności i kompetencje zdobyte w ramach dotychczasowej realizacji cyklu kształcenia.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Wyposażenie studentów w wiedzę stanowiącą niezbędne teoretyczne podstawy do projektowania i realizacji celów dydaktyczno-wychowawczych w różnych instytucjach oświatowych i na różnych szczeblach edukacji ze szczególnym uwzględnieniem klas I-III szkoły podstawowej. Rozwijanie praktycznych umiejętności niezbędnych osobom odpowiedzialnym za jakość kształcenia ogólnego dzieci. Rozbudzanie wrażliwości pedagogicznej, refleksyjności, innowacyjności, zainteresowania doskonaleniem kompetencji zawodowych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

<p>Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się</p> <p>UWAGA:</p> <p>Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą od formy zajęć.</p>		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W01	procesy wychowania i kształcenia (wybrane ujęcia teoretyczne): ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania, istotę wychowania, zagadnienia wychowania jako spotkania w dialogu, wychowania do odpowiedzialnej wolności oraz społeczeństwa wielokulturowego, typy relacji międzyludzkich oraz procesy rządzące tymi relacjami, główne środowiska wychowawcze, a także podstawy dialogu międzykulturowego;	K_W02
Umiejętności - potrafi		
U01	wykorzystać posiadaną wiedzę teoretyczną w sposób refleksyjny i krytyczny, poprawnie konstruować rozbudowane ustne i pisemne wypowiedzi dotyczące różnych zagadnień pedagogicznych;	K_U01
U02	interpretować działalność nauczycieli w kontekstach jej prowadzenia z wykorzystaniem posiadanej wiedzy w zakresie pedagogiki i psychologii, charakteryzować swoistość działania pedagogicznego, a także prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie poparte rozbudowaną argumentacją teoretyczną;	K_U03
U03	projektować drogi osiągnięcia skuteczności zawodowej i charakteryzować jej determinanty.	K_U03
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K01	nabywania wiedzy z zakresu pedagogiki i budowania warsztatu pracy nauczyciela dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszym wieku szkolnym;	K_K03
K02	podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych oraz indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie opieki i wychowania dziecka lub ucznia;	K_K02
<p>UWAGA!</p> <p>Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.</p>		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
		wykład		
TP-01	Uwarunkowania edukacji w Polsce po 1989 roku (teoretyczne, polityczne, społeczne, kulturowe, ekonomiczne)	wykład	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP-02	Eksplikacja podstawowych pojęć (edukacja, kształcenie – rodzaje kształcenia/osoby/instytucje odpowiedzialne, proces kształcenia, samokształcenie - rodzaje, socjalizacja)	wykład	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP-03	Wybrane teorie uczenia się (min. behawiorystyczna, poznawcza, kognitywistyczna, teoria społecznego uczenia się).	wykład	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP-04	Zasady nauczania – przykłady, klasyfikacje, rodzaje, stosowanie w praktyce	wykład	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP-05	Formy organizacyjne procesu kształcenia, definicja, rodzaje oraz przykłady z praktyki szkolnej. Dobór form organizacyjnych, ocena trafności doboru	wykład	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP-06	Ocena i ewaluacja w procesie kształcenia na różnych jej etapach (pojęcie, cechy ewaluacji, funkcje, rodzaje [mocne i słabe strony], konsekwencje jej zastosowania). Pomiar dydaktyczny.	wykład	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
TP-07	Ukryty program kształcenia – przyczyny, przejawy skutki	wykład	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną	egzamin pisemny
		ćwiczenia		
TP-08	Eksplikacja kluczowych pojęć dydaktycznych – przykłady praktyczne	ćwiczenia	Praca indywidualna i grupowa, dyskusja, metody aktywizujące, prezentacja multimedialna	Referat, prezentacja, praca zaliczeniowa

TP-09	Projektowanie zajęć dydaktyczno-wychowawcza cele, treści, metody, formy, środki, warunki, rezultaty procesu kształcenia	ćwiczenia	Praca indywidualna i grupowa, dyskusja, metody aktywizujące, prezentacja multimedialna	Referat, prezentacja, praca zaliczeniowa
TP-10	Formułowanie celów i zadań kształcenia przez ucznia i nauczyciela - taksonomiczne ujęcie celów kształcenia, strategia operacjonalizacji celów kształcenia – jej struktura, zalety i ograniczenia. Zadania dydaktyczne w pracy nauczyciela i ucznia	ćwiczenia	Praca indywidualna i grupowa, dyskusja, metody aktywizujące, prezentacja multimedialna	Referat, prezentacja, praca zaliczeniowa
TP-11	Prezentacja przykładów źródeł treści kształcenia, kryteriów oraz zasad ich doboru i struktur	ćwiczenia	Praca indywidualna i grupowa, dyskusja, metody aktywizujące, prezentacja multimedialna	Referat, prezentacja, praca zaliczeniowa
TP-12	Praktyczne aspekty planowania procesu kształcenia (funkcje oraz treść podręczników szkolnych, tradycyjna oraz alternatywne postać planowania, przedmiot planowania, szczegóły odnośnie do planowania, planowanie czasu oraz wykorzystania przestrzeni).	ćwiczenia	Praca indywidualna i grupowa, dyskusja, metody aktywizujące, prezentacja multimedialna	Referat, prezentacja, praca zaliczeniowa
TP-13	Przestrzeganie zasad nauczania w praktyce (zasada systemowości, pogładowości, samodzielności, związku teorii z praktyką, efektywności, przystępności.)	ćwiczenia	Praca indywidualna i grupowa, dyskusja, metody aktywizujące, prezentacja multimedialna	Referat, prezentacja, praca zaliczeniowa
TP-14	Przykłady aktywizacji uczniów podczas lekcji. Metody stymulujące myślenie uczniów i metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy. Metoda projektów uczniowskich -praca w zespole	ćwiczenia	Praca indywidualna i grupowa, dyskusja, metody aktywizujące, prezentacja multimedialna	Referat, prezentacja, praca zaliczeniowa
TP-15	Przykłady nauczania podającego i nauczania problemowego – analiza porównawcza (analiza SWOT)	ćwiczenia	Praca indywidualna i grupowa, dyskusja, metody aktywizujące, prezentacja multimedialna	Referat, prezentacja, praca zaliczeniowa

TP-16	Funkcje sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów	ćwiczenia	Praca indywidualna i grupowa, dyskusja, metody aktywizujące, prezentacja multimedialna	Referat, prezentacja, praca zaliczeniowa
TP-17	Istota ,geneza ,profilaktyka niepowodzeń szkolnych	ćwiczenia	Praca indywidualna i grupowa, dyskusja, metody aktywizujące, prezentacja multimedialna	Referat, prezentacja, praca zaliczeniowa
TP-18	kompetencje nauczyciela – merytoryczne ,wychowawcze, organizacyjne, zdarzenia krytyczne w nauczaniu, kierownicza rola nauczyciela w procesie nauczania-uczenia się	ćwiczenia	Praca indywidualna i grupowa, dyskusja, metody aktywizujące, prezentacja multimedialna	Referat, prezentacja, praca zaliczeniowa
TP-19	Skuteczność, efektywność, motywowanie ucznia, sprawdzanie i ocenianie jego osiągnięć szkolnych. Konstruowanie zadań i testów sprawdzających	ćwiczenia	Praca indywidualna i grupowa, dyskusja, metody aktywizujące, prezentacja multimedialna	Referat, prezentacja, praca zaliczeniowa

Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne.

Dla wykładu:

* np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy

np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt

Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

- Bereźnicki F., *Dydaktyka kształcenia ogólnego*, Kraków 2001,
- Okoń W., *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*, Warszawa 1987 i następne,
- Kupisiewicz Cz., *Dydaktyka ogólna*, Warszawa 2000,
- Kruszewski K., Konarzewski K., (red.), *Sztuka nauczania*, cz I , II, Warszawa 2002,
- Pankowska D., *Pedagogika dla nauczycieli w praktyce. Materiały metodyczne*, Impuls, Kraków 2008 ,
- Prucha J., *Pedeutologia*, w: *Pedagogika. Pedagogika wobec edukacji, polityki oświatowej i badań naukowych*, red. B. Śliwerski, T. 2, GWP, Gdańsk 2006.

Literatura uzupełniająca:

- Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (red.), *Wprowadzenie do nauczania*, Poznań 1999.
- Davis, R. H., Lawrence, T., Alexander, T. L., Yelon, S. L., *Konstruowanie systemu kształcenia: jak doskonalic nauczanie?*, Warszawa 1983,
- Dembo M. H., *Stosowana psychologia wychowawcza*, Warszawa 1997.
- Gagne, R. , *Zasady projektowania dydaktycznego*. Warszawa 1992,
- Fenstermacher, G.D., Soltis, J.F. *Style nauczania*. Warszawa 2000,
- Gołębniak, B.D. ,*Cele kształcenia*. W: Z Kwieciński, B. Śliwerski (red.). *Pedagogika*. Podręcznik akademicki, (tom II, s. 168-172). Warszawa 2004,
- Gołębniak, B.D., *Egzaminy i ocenianie szkolne* W: Z Kwieciński, B. Śliwerski (red.). *Pedagogika*. Podręcznik akademicki, tom II, Warszawa 2004.
- Kruszewski K., Konarzewski K., (red.), *Sztuka nauczania, cz.I, II*, Warszawa 2002,

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	45
Praca własna studenta	105
SUMA GODZIN:	150

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS) 6

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPIŚANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 6	1,8
	Praca własna studenta		4,2

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej.

Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.

1. Przygotowanie do zajęć - U01-U03 (obserwacja aktywności na zajęciach)
2. Czytanie wskazanej literatury - W01-W02 (egzamin)
3. Przygotowanie do egzaminu - W01-W02 (egzamin)
4. Opracowanie projektu zajęć dydaktycznych - K01-K02 (prezentacja projektu)

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

W zakresie wykładu:

dyskusja po wykładzie, nawiązanie do treści z wcześniejszych wykładów, sondaż zrozumienia nowych treści, wskazówki bibliograficzne, motywowanie do samodzielnego opracowywania prezentacji zagadnień programowych;

W zakresie ćwiczeń:

- na podstawie oceny bieżącego postępu realizacji zadań.

1. Określanie i wyjaśnianie studentom celów uczenia się i kryteriów osiągnięcia celów (określenie i wyjaśnienie studentom oczekiwania: nauczyciel wyjaśnia studentom, co będzie podlegało ocenie i tego od nich wymaga).
2. Organizowanie dyskusji, zadawanie pytań i zadań, uzyskując informację na temat procesu uczenia się studentów.
3. Udzielanie studentom informacji zwrotnej, która umożliwi im widoczny postęp w nauce i będzie zawierała odpowiedź na pytania: Co student zrobił dobrze? Co i jak student ma poprawić? Jak student ma się dalej uczyć, aby się rozwijać i robić postępy?
4. Umożliwianie studentom wzajemnego korzystania ze swojej wiedzy i umiejętności (poprzez pracę w grupach i parach, wzajemne nauczanie, ocenę koleżeńską).
5. Wspomaganie studentów, by stali się autorami procesu swojego uczenia się (rozwijanie u studentów wiary w swoje możliwości, motywacji do nauki i zaangażowania, odpowiedzialności za swój proces uczenia się).

Ocena podsumowująca:

Wykład: ocena wiedzy wykazanej na egzaminie pisemnym o charakterze problemowym.

Liczba punktów wymagana do zaliczenia (51% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania).

Punktacja/oceny:

91%-100% - bdb.

81%-90% - db. plus

71%-80% - db.

61%-70% - dst. plus

51%-60% - dst.

0%-50% - ndst.

Ćwiczenia:

Oceny cząstkowe zdobyte w trakcie ćwiczeń; ocena przygotowanego przez studenta referatu, prezentacji, pracy zaliczeniowej, efektów indywidualnej i zespołowej pracy studenta oraz stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności praktycznych zakładanych w przedmiotowych efektach uczenia się.

Student uzyskuje ocenę:

- bardzo dobra – gdy posiada wyczerpującą wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć i bezbłędnie odpowiada na pytania (bezbłędnie definiuje pojęcia i dokonuje ich pogłębionej charakterystyki) oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych i potrafi proponować różnorodne rozwiązania konkretnych przypadków praktycznych;
- plus dobra – gdy posiada rzetelną wiedzę z przedmiotowego zakresu, odpowiada bez błędów merytorycznych i formalno-językowych (poprawnie definiuje pojęcia i poprawnie charakteryzuje poszczególne zagadnienia oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych);
- dobra – gdy posiada rzetelną wiedzę z przedmiotowego zakresu, odpowiada bez poważnych błędów merytorycznych i formalno-językowych (poprawnie definiuje pojęcia i poprawnie charakteryzuje poszczególne zagadnienia oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych);
- plus dostateczna – gdy posiada podstawową wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć, nie (definiuje podstawowe pojęcia i dokonuje ich ogólnej charakterystyki);
- dostateczna – gdy posiada podstawową wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć (definiuje podstawowe pojęcia i dokonuje ich ogólnej charakterystyki), a ewentualne popełniane błędy merytoryczne nie są rażące;
- niedostateczna – gdy nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć (nie potrafi zdefiniować podstawowych pojęć i dokonać ich ogólnej charakterystyki).

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

